

ORIGINAL

Miljø- og Planlægningsudvalget (2. samling)
MPU alm. del - Bilag 286
Offentligt

Skellerup Den 14 april 2008

Til Miljø og planlægningsudvalgets medlemmer.

Vedr: Konkrete og alvorlige eksempler på brakkens ophør.

Gennem denne henvendelse ønsker jeg at gøre udvalgets medlemmer opmærksom på de naturværdier der er akut truede i disse dagen med brakkens ophør. Lad mig slå fast, at dette ikke er en kritik af udvalgets medlemmer, men et oprigtigt forsøg på at gøre opmærksom på hvad der faktisk sker ude i landområderne i disse dage og uger.

Det er min oplevelse at stort set al brakjord bliver taget i brug uanset deres naturindhold, jordkvalitet og beliggenhed op til vandmiljø, truede og frede naturtyper.

Såfremt udvalgets medlemmer mener at dette eksempel er enestående, har jeg mange andre eksempler. Ønsker udvalget at få syn for sagen vil jeg meget gerne invitere på en lille rundtur i Gudenådalen, hvor jeg har mit lokalkendskab.

Såfremt de mest alvorlige følger virkninger skal afværger, kræver det øjeblikkelig indgriben fra jeres side. Der er tale om dybt alvorlige følger virkninger, der på ingen måder være i nogens interesse, heller ikke landbrugets.

Med venlig hilsen

Peder Størup
Skellerupvej 57
8600 Silkeborg
40534445
peder@storup.dk

Alvorlig trussel mod naturen

Det er med dyb bekymring, jeg konstaterer følgerne ved afskaffelsen af brakordningen. I den forbindelse har jeg en helt konkret sag, som står i skærende kontrast til kommentaren fra fødevareminister Eva Kjær Hansen og miljøminister Troels Lund Poulsen i JP den 29 marts til et debatindlæg fra Christian Hjorth fra Dansk Ornitologisk Forening i JP den 25 marts. Se linkene.

<http://jp.dk/arkiv/?id=1305451&eceExpr=brak&eceArchive=o>

<http://jp.dk/arkiv/?id=1301583&eceExpr=brak&eceArchive=o>

Det eksempel, jeg gør opmærksom på herunder, er i mine øjne et meget trist eksempel på de naturværdier, vi mister og de direkte skadelige følgevirkninger, det vil få for naturen. Det absurde i netop dette eksempel er at arealet er helt uegnet som landbrugsjord, da jorden er meget dårlig og ikke kan holde på næringsstofferne, som vil ende i vandløbene få meter fra markerne. Arealernes ekstremt næringsfattige karakter har gjort det til levested for arter knyttet til overdrev (en af de mest truede naturtype). De øverste arealer er så tørre og næringsfattige, at kun meget hårdføre planter har kunnet overleve. De nederste arealer i ådalen støder op til beskyttede §3 arealer med engblommer, orkideer, odder, isfugl, vandstær, bekkasiner, svaleklirre og en fin bestand af bækørreder og en begyndende opgang af havørreder. Generelt rummer området nogle af vores mest truede og pressede dyrearter og flora.

Jeg har kendt området hele mit liv og har med glæde og interesse fulgt områdets dyreliv og dets tilbagevenden til vild natur efter braklægningen Det var en meget trist oplevelse at gå igennem området fredag den 28 marts. Først var det blevet blevet sprøjtet med roundup. Hvorefter små træer og buske var blevet fræset op. Og så var der to bunker med slam fra et rensningsanlæg, det bevirkede, at hele området var indhyllet i en yderst ubehagelig dunst fra slammet. Rævegraven på billede to var fræset over. For en uge siden var der friske spor i sandet. Man kan bare håbe, at den ikke var beboet.

Alle billederne er fra de berørte brakmarker fra sidste forår 2007 samt den 29. marts i år. Området er beliggende i Linådalen på den østlige side af Skellerupspang sydvest for Voel. Er der spørgsmål, kan jeg kontaktes på mail eller på nedenstående telefonnummer. Jeg vil også henvise til mit tidligere debatindlæg i JP 1 september 2007 hvor jeg gjorde opmærksom på problemet. Se link <http://jp.dk/arkiv/?id=1111062&eceExpr=%E5ndehul&eceArchive=o>

Alle billederne er taget af undertegnede, og kan frit benyttes med angivelse af fotografnavn. Der kan også rekvires andre billeder evt. i en større opløsning.

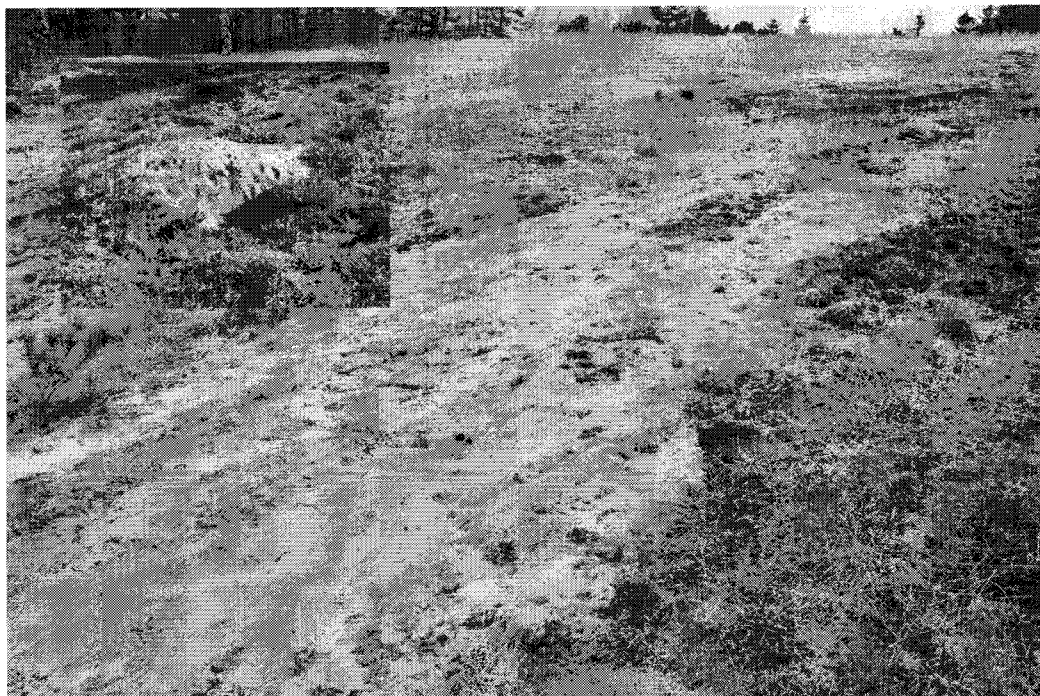
Med venlig hilsen

Peder Størup
Skellerupvej 57
8600 Silkeborg
40534445
peder@storup.dk

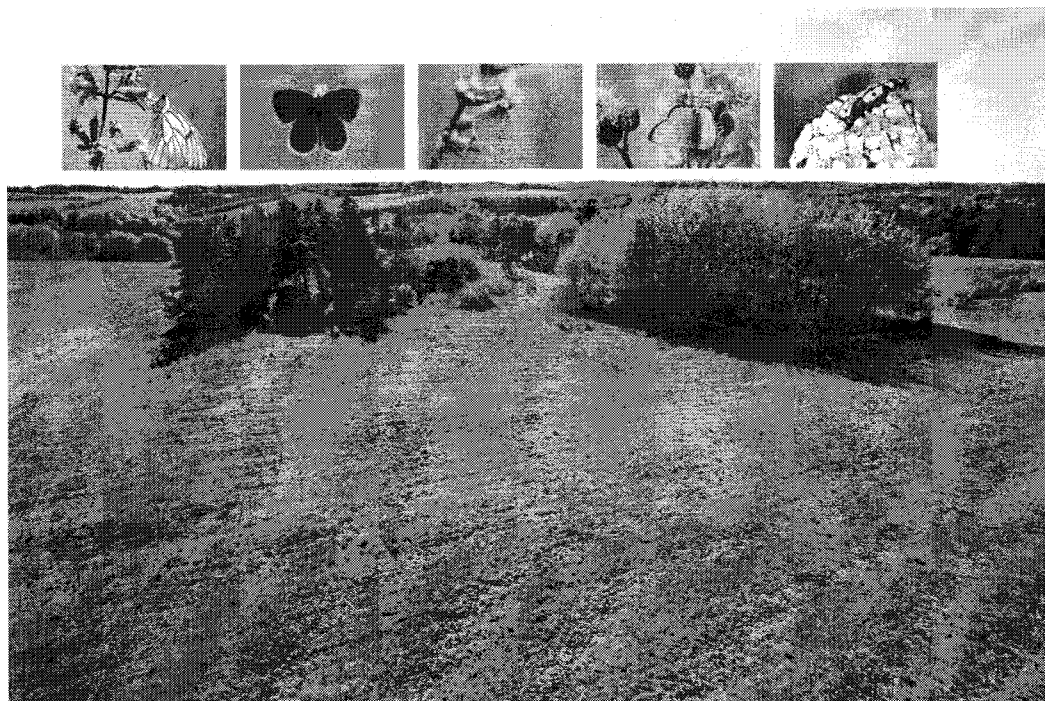
1. Billederne er taget den 28 marts af de samme arealer som følgende taget i 2007. I forgrunden ligger slam fra et rensningsanlæg. Arealerne er blevet sprøjtet sandsynligvis med raundup, anden grov vegetation nedfræset, forud for pløjning.

2. Billederne viser jordens meget sandede karrakter, hvor ræven havde sin hule. Det er generelt for hele det øverstliggende område, at jorden er helt uegnet som landbrugsjord. En del af arealet har for ca 30 år siden været grusgrav og består derfor mest af sand og grus. Under sandlaget ligger sandsynligvis et lerlag, som hurtigt vil lede næringsstofferne ned i Ådalen til søerne, kilderne, Linåen, Gudenåen og til sidst Randers Fjord.

3. Overdrevsnatur

4. Overdrevsnatur

5. Det store billede er fra det berørte område. De små billeder er taget inden for en radius af 100 meter fra de berørte arealer nede i Ådalen.

6. De røde streger angiver de berørte arealer, den stiplede streg angiver et areal som nok er for vådt til at kunne dyrkes. Numrene anviser hvor billederne er taget.

7. Kortet angiver de foreskellige naturbeskyttelser, der er i området. Den røde markering viser de berørte områder, og at de støder helt op til truede og derfor beskyttede naturtyper. En opdyrkning af arealer må forventes at belaste disse naturtyper med pesticider og kvælstoffer. Se det tidligere Århus amts hjemmeside <http://arealinfo.gis.aaa.dk> eller miljøportalen <http://kort.arealinfo.dk/>

Begrundelser for en beskyttelse af området

Udpeget af Århus Amt som spredningskorridor for dyrelivet

Udpeget af Århus Amt som særlig landskabelig interesse område

Udpeget af Århus Amt som mulig naturområde

Rummer §3 fredninger

Rummer de mest truede naturtyper, og deraf stor biodiversitet

Er levested for truede dyr, planter og insekter

Er udpeget af DN som en del af fremtidens natur i Danmark

Støder op til Sminge & Gødvadfredningen omkring Gudenådalen

Stor fortælleverdi om kulturhistorie og geologi

Beskrivelse af naturen i og omkring Ådalen. (Fra 2007)

Naturen i området er meget varieret. Området bærer tydeligt præg af istidens spor med skrænterne omkring Linåen og de mange kildevæld, som strømmer ud fra siderne af dalen. Omkring disse kildevæld er der en stor variation af padder, insekter, fugle og truede planter. Af planter kan nævnes orkideerne gøgeurt og hullæbe. Man finder også den smukke engblomme, der tidligere var almindelig, men nu er meget sjælden. Linådalen rummer en fin bestand på ca. 30 planter. Af fugle kan nævnes den eventyrligt smukke isfugl og bjergvipstjert. Man regner med, at der er ca. 200 ynglende isfugle par i Danmark. For at mangfoldigheden af disse sjældne arter bevares, er det vigtigt, at arealerne ikke trues af menneskelige indgreb.

I bunden af dalen løber Linåen, som udgør færdelsåren i den spredningskorridor for dyrelivet, dalen er udpeget til at være. Linåen - der har en fin bestand af bækørreder er udpeget som gydeplads for laksefisk, som en af de få åer langs Gudenåen. Odterne er i åsystemet og vil sandsynligvis også begynde at yngle her. Omkring åen er der nogle meget fine engarealer, der ikke har været udsat for dræning og intensiv landbrugsdrift. Disse små fine naturperler vil forhåbentlig sprede deres artsrigdom til resten af området. Engene er meget sårbare overfor tilgroning og ændring af deres nuværende tilstand. Selv små mængder kunstgødning vil kunne kvæle dem under træer, græs og høje planter så som brændenælder. Når de uberørte enge er væk, forsvinder insekter og sommerfugle, og så kører den negative spiral. Der er også nogle små fine skovarealer tilbage, eksempelvis den lille skov på højre side mellem Møllegårdsvej og Højgården. Den ser ikke ud af meget, men rummer en forbavsende stor artsvariation af træer - nogle meget gamle. Skoven bærer præg af naturskov og har tilsyneladende fået lov til at passe sig selv længe, som det ses på billedet.

I stærk kontrast til de våde enge og kilderne - er overdrevene. Disse overdrev kan betragtes som tørre enge og findes som regel på næringsfattig jord og på skrænterne langs dalen. Disse arealer er meget afhængige af græsning, og er de først blevet ødelagt, kan det tage op mod 100 år før de er genskabt. Omkring Højgården er der nogle fine overdrevsarealer tilbage, som er ved at sprede sig. Ligeledes lader det til, at lyngen langsomt er ved at få fat igen - og vil sprede sig på arealerne omkring Jyllandsringen og Højgården.

De ældste overdrevsarealer i Danmark er hjemsted for op mod 30 % af særligt truede plantearter. Disse planter udgør grundstenen i dyrelivet. Er de tilstede er forudsætningen lagt for et rigt og spændende dyreliv - et eksempel er den smukke okkergul pletvinge som ses på billedet. I Holland og Nordvesttyskland er den uddød fordi dens livsgrundlag er væk. På arealerne omkring Jyllandsringen og Højgården er den i fremgang, netop fordi disse arealer er ude af drift og er ved at vende tilbage til en mere oprindelig naturtilstand. Grunden til at de er taget ud af drift, er deres sandede og næringsfattige karakter. Jo længere de får lov til at ligge hen uden tilførsel af næringsstoffer, des mere vil de udvikle sig. Der er et stort naturpotentiale netop for disse arealer på begge sider af Skellerupvej, fordi de alle-rede har været ude af landbrugsdrift længe, og dermed uden tilførsel af næringsstoffer.

Det er generelt for dalen og dens omgivelser, at jorden er meget sandet og næringsfattig. For landmændene har det betydet hårdt arbejde og været et problem - men for naturen er det en stor fordel, da sådanne arealer ofte tages ud af landbrugsdrift og derefter udgør et naturmæssigt perfekt udgangspunkt for en spændende udvikling.

Tekst og fotos af Peder Størup